БЕКІТЕМІН
Қарағанды облысының
ББДОӘО директордың м.а.
_____Б.Х. Абдикерова
«_12_» _қазан_____ 2020 г.

«Цифрлық әлемге қадам» компьютерлік және ақпараттық сауаттылықты дамытуға бағытталған жобасы

Қарағанды 2020

ЖОБА ПАСПОРТЫ

Жобаның атауы	Компьютерлік және ақпараттық сауаттылықты дамытуға бағытталған «Цифрлық әлемге қадам»
Мемлекеттік тапсырыс беруші	Қарағанды облысының білім басқармасы «Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы» КМҚК
Жобаны әзірлеу және іске асыру туралы шешім қабылдау күні мен негізі	2020 жылдың қыркүйек айы
Жоба жетекшісі	ҚО ББД ОӘО директорының м.а. Б.Х.Абдикерова
Жобаны әзірлеушілер	ҚО ББД ОӘО әдіскері Ж.А.Сартаева ҚО ББД ОӘО бөлім бастығы А.Р.Серікбаева Н.А.Матина, И.Г.Никифорова
Жобаға қатысушылар	*Жобаның белсенді қатысушылары:* Қарағанды облысы мектептерінің педагогтері әзірлеу кезеңінде *Жобаның пассивті қатысушылары:* ата-аналар.
Жоба үйлестірушісі	ҚО ББД ОӘО директор орынбасары Е.Р.Аринов ҚО ББД ОӘО МДжЖОББ бөлімінің меңгерушісі – Г.Г.Мукашева
Жобаның құрылымы	▪ Өнім сипаты бойынша: білім беру ▪ Мазмұны бойынша: пәнаралық ▪ Ұзақтығы бойынша: ұзақ мерзімді ▪ Қатысушылар саны бойынша: топтық ▪ Білім саласы бойынша: монопроект ▪ Оқу түрі бойынша: педагогикалық ▪ Байланыс деңгейі бойынша: облыстық, халықаралық ▪ Орындаушылардың жас құрамы: әр түрлі жастағы ▪ Орындау базасы: мектеп
Жоба гипотезасы	Егер біз компьютерлік және ақпараттық сауаттылық механизмдерін әзірлейтін болсақ және әдістемелік ресурстармен қамтамасыз етсек, онда бұл балалардың ауызша және жазбаша коммуникативті ақпараттық технологиялардың көмегімен қажетті ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау, таңдау, өңдеу және жіберу қабілеттері мен біліктіліктерін қалыптастыруға мүмкіндік береді.
Жобаның мақсаты	ICILS халықаралық зерттеулеріне дайындық мақсатында оқушылар мен мұғалімдердің компьютерлік және ақпараттық сауаттылық

	деңгейін арттыру.
Жобаның негізгі міндеттері	• Күнделікті өмірде, оқуда және одан әрі еңбек қызметінде ақпараттық технологияларды тиімді пайдалану біліктілігін дамыту • Ақпараттық технологиялар саласында оқушылардың дайындық деңгейін арттыру • «Цифрлық әлемге қадам» жобасының мониторингін әзірлеу және іске асыру.
Жобаны іске асырудан күтілетін нәтижелер	• Мониторингті, сауалнамаларды, тестілерді әзірлеу • Әдістемелік өнімдер жинағы • Компьютерлік және ақпараттық сауаттылық бойынша сабақтар, мастер-кластар, тренингтер жинағы • 25% оқушылар мен мұғалімдердің жобаға қатысуы
Жоспарланған өнімдер	Педагогтер қызметінің өнімдері: авторлық бағдарламалар мен әдістемелік құралдар, бейнесабақтар базасы, цифрлық білім беру ресурстары базасы, мақалалар, бағдарламалар. Оқушылар қызметінің өнімдері: презентациялар, суреттер, электрондық портфолио.
Жобаны іске асыру мерзімі	Жоба 3 кезең арқылы іске асырылады: 1 кезең – дайындық кезеңі (2020 жылдың қыркүйек айынан бастап 2021 жылдың ақпан айына дейін); 2 кезең – енгізу кезеңі (2021 жылдың наурыз айынан бастап 2022 жылдың қаңтар айына дейін); 3 кезең – жалпылау кезеңі (2022 жылдың ақпан айынан бастап 2023 жылдың қыркүйек).

Жобаның өзектілігі. XXI ғасыр – цифрлық технологиялар ғасыры. Цифрлық технологиялар біздің өмірімізге тығыз енгізілгендігі соншалықты, тіпті оларсыз өмірді елестету мүмкін емес. Сондықтан қазіргі әлемде білім беруді ақпараттандыру маңызды рөл атқарады. Бұл процесс елдегі білім беру сапасын, оның техникалық әлеуетін анықтайтын болашақтың «қозғалтқышы» болып табылады.

2020 жылдан бастап Қазақстанда адам өмірінің барлық салаларына цифрлық технологияларды дамытуға және енгізуге бағытталған «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы басталды. Бірақ цифрлық технологияларды сауатты пайдалану үшін халықтың цифрлық сауаттылығын арттыру қажет және оны ерте жастан бастау керек.

XXI ғасырда білім беруді жобалау кезінде ақпараттық қоғамның қалыптасуының заманауи парадигмасын ескеру қажет, ол ақыл-ойдың жаңа типін,

әлемнің өте тез өзгеретін ақпараттық шындықтарына бейімделген басқа образ бен ойлау тәсілін қалыптастыруды талап етеді.

Бұл жағдайда жеке тұлғаның ақпараттық сауаттылығының тиісті деңгейінің, яғни бір жағынан күнделікті іс-әрекеттің нәтижесінде ішкі білім мен дағдыларды, ақпаратты, бұқаралық ақпарат құралдарын игерудің әсерінен қалыптасатын, ал екінші жағынан, процесс құрылымдалуы, ұйымдастырылуы және бағытталуы қажет оқыту мен білім беру жүйелерінің болуы маңызды болады.

Орта мектеп жасы жеке тұлғаның ақпараттық мәдениетінің құрамдас бөлігі ретінде ақпараттық сауаттылықты қалыптастыру үшін ерекше маңызды жас болып табылады, өйткені дәл осы кезеңде танымдық қабілеттердің дамуы, мазмұнды жалпылау мен тұжырымдамалар, дүниетанымдық сенімдер қалыптасады.

Қазіргі уақытта біздің елімізде ақпараттық сауаттылықты қалыптастырудың тұтас тұжырымдамасы жоқ. Көбінесе бұл ақпараттың техникалық және технологиялық аспектілерімен, жеке компьютермен жұмыс жасау дағдыларын игерумен байланысты. Бірақ бұл олай емес. Ақпараттық сауаттылық ең алдымен ақпаратпен жұмыс жасау дағдыларын дамытуды қамтиды.

Заманауи ақпараттық қоғам мектеп алдына:

– қажетті білімді өз бетінше ала отырып, өзгермелі өмірлік жағдайларға икемді бейімделе алатын;

– ақпаратпен сауатты жұмыс істей білетін;

– өзін-өзі сыни тұрғыдан ойлау, алған білімдерін қоршаған шындықта қайда және қалай қолдануға болатындығын нақты түсінетін;

- жаңа идеяларды қалыптастыруға, шығармашылық ойлауға қабілетті;

– қарым-қатынаста, әртүрлі әлеуметтік топтармен байланыста, әртүрлі салаларда бірлесіп жұмыс істей білетін қабілетті оқушыларды даярлау міндетін қояды.

Адамзаттың ақпараттық қоғам дәуіріне енуі «өмірлік білім» моделінен «өмір бойғы білім» жаңа тәсіліне өзгеруіне әкелді. Оқу, ақпарат алу, одан қажетті білім алу қабілеттерін қалыптастыру маңызды компонентке айналды. Ол үшін мұғалім сауаттылықтың ерекше түрін – ақпаратты қалыптастыруы қажет.

Оқушылардың жалпы дамуы процесінде ақпараттық сауаттылықты қалыптастыру ерекше байқалмайды, бірақ мұғалімдерге арналған мектептегі барлық сабақтарда оқушылардың ақпараттық сауаттылығын қалыптастыру маңызды міндет болуы қажет.

«Ақпараттық сауаттылық – бұл оқудың «технологиясы» болып табылады. Ол адамның

– белгілі бір мәселені шешу үшін ақпараттың жеке қажеттілігін түсіну;

– маңызды сұрақтар қою арқылы іздеу стратегиясын құру;

– осы тақырыпқа сәйкес ақпаратты табу;

– табылған ақпараттың маңыздылығын бағалау, сұрыптау, ұйымдастыру, талдау;

– ақпараттың сапасын, дәлдігін, беделін және сенімділігін бағалау;

– осы ақпаратқа өз көзқарастарын қалыптастыру;

– аудиторияны немесе өз көзқарасын, жаңа білім мен түсінуді немесе мәселені шешуді елестету;

– атқарылған жұмыстың тиімділігін келесі критерийлер бойынша бағалау: зерттелген материал, игерілген дағдылар және қойылған міндеттерді шешу;

– алынған білім оның жеке ұстанымдары мен мінез-құлқына әсер еткенін дәлелдеу;

– мәселені (немесе оқу тапсырмасын) шешу процесінде ақпараттық сауаттылық дағдыларын қолдану адам өмірінің барлық салаларына таралуы мүмкін екенін түсіну шеберлігінен қалыптасады. Бұл жеке тұлғаларды қоғамның белсенді мүшелеріне айналдыру құралы.

Жобаны іске асыруда педагогтердің кәсіби өсуі үшін ынталандырушы факторларды қамтамасыз етуге ерекше рөл беріледі:

- педагогтарды семинарлар арқылы оқыту;
- іс-шаралар жүйесі (семинарлар, шеберлік-сыныптар, презентациялар) арқылы жұмыс тәжірибесін жинақтау;
- облыстық, республикалық және халықаралық деңгейде жұмыс тәжірибесін жинақтау.

Жоба тиімділігінің критерийлері:

- жобаны сүйемелдеу бойынша әдістемелік құжаттардың болуы;
- танымдық, коммуникативтік, әлеуметтік дағдыларды арттыру
- жобаны іске асыру механизмдерін қолдану саласындағы педагогтердің құзыреттілігі;
- жобаны енгізу бойынша әдістемелік қызмет құру;
- жобаға қатысушылардың жұмыс нәтижелеріне қанағаттануы.

Нәтижелер бойынша жаңалықтар сипаттамасы:

- жоба әр түрлі ақпарат құралдарын және оқу материалдарын қабылдаудың екіұштылығын қолдана отырып, оқушының ақпараттық, танымдық және практикалық қызметін жүзеге асыра отырып, олардың оқуға деген қызығушылығын арттыруды қамтамасыз етеді;
- ауызша және жазбаша коммуникативті ақпараттық технологиялар көмегімен қажетті ақпаратты өз бетінше іздеу, талдау, таңдау, өңдеу және жіберу қабілеті мен біліктілігін қалыптастырады.

Енгізу әдістері:

- Жобаның міндеттеріне сәйкес сауалнама, тестілеу, презентациялар, байқаулар, бейнесабақтар базасы, цифрлық білім беру ресурстары базасы сияқты әдістер кешені қолданылады.

Мониторинг:

- педагогикалық бағыт (орта мектеп оқушыларының ақпараттық технологиялар саласындағы дағдылары мен біліктіліктерін дамыту динамикасы).

«Цифрлық әлемге қадамдар» бағдарламасын енгізу кезеңдері

1 кезең – дайындық кезеңі (2020 жылдың қыркүйек айынан бастап – 2021 жылдың ақпан айына дейін)

- Жобаны іске асыру бойынша Қарағанды облысында ББД ОӘО шығармашылық тобын құру.
- Білім беру ұйымдарында жұмыс топтарын құру.
- Критериалды-диагностикалық аппаратты әзірлеу (сауалнамалар, сұрақтар, әңгімелесулер, диагностикалық материал).
- 4,5-8 сынып оқушыларын оқыту бойынша «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасының механизмдерін әзірлеу.
- «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасын сүйемелдеу бойынша әдістемелік ұсыныстар дайындау.
- Оқу-әдістемелік оқыту семинарларын дайындау және өткізу.
- «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасын іске асыру бойынша мониторинг әзірлеу, сондай-ақ бастапқы мониторинг нәтижелері негізінде оқу дағдыларын дамыту көрсеткіштерінің жағдайына талдау жүргізу.

2 кезең – енгізу кезеңі (2021 жылдың наурыз айынан бастап – 2022 жылдың қаңтар айына дейін)

- 4,5-8 сынып оқушыларын оқыту бойынша «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасының механизмдерін іске асыру.
- «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасын іске асыру бойынша оқу-әдістемелік семинарлармен қамтамасыз ету.
- Жобаны енгізу бойынша әдістемелік қызметті құру.
- Жобаны іске асырудың әр кезеңіндегі эксперимент нәтижелерін қорытындылау бойынша шығармашылық топтың жұмысы.
- «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасын облыс мектептері мен ұйымдарына тарату.

3 кезең-жалпылау кезеңі (2022 жылдың ақпан айынан бастап – 2023 жылдың желтоқсан айына дейін)

- Конференцияларда, семинарларда, шеберлік-сыныптарда, дөңгелек үстелдерде, БАҚ-та тәжірибені жинақтау.
- Жоба бойынша әдістемелік ұсыныстар әзірлеу.
- Цифрлық білім беру ресурстарын әзірлеу.
- Информатика пәні бойынша бейнесабақтарды әзірлеу.
- Жарнамалық өнімдерді әзірлеу (бейнероликтер, логотиптер, буклеттер, парақшалар және басқалар).
- Ақпараттық технологиялар саласында дайындық деңгейін арттыру әзірлемелері бойынша Форум, жобаны іске асыру бойынша дөңгелек үстел ұйымдастыру және БАҚ-та жариялау;

«Цифрлық әлемге қадамдар» компьютерлік және ақпараттық сауаттылық бойынша жобаны іске асыру тетіктері

1) **бейне сабақтар базасы:** «Қашықтықтан оқытуды ұйымдастыру», «Кіші буынды оқытудың белсенді әдістері», «Орта буынды оқытудың белсенді әдістері», «Аға буынды оқытудың белсенді әдістері», «Цифрлық сауаттылық», «Оқытудың жаңа әдістері».
2) **цифрлық білім беру ресурстарының базасы:** информатика бойынша тест тапсырмаларын әзірлеу, информатика бойынша емтихан материалдарын әзірлеу, информатика пәні бойынша тапсырмаларды әзірлеу.
3) «Менің цифрлық әлемім», «IT әлемі», «Менің Қазақстаным», «Жас инженер», «Философ, ақын және ағартушы – Абай Құнанбаев», «Менің туған өлкем» атты **презентациялар** мен **суреттер байқауы.**
4) **семинарлар** мен **мастер-кластар:** «Қашықтықтан сабақты ұйымдастыру», «Кіші буынды оқытудың белсенді әдістері», «Орта буынды оқытудың белсенді әдістері», «Аға буынды оқытудың белсенді әдістері», «Цифрлық сауаттылық», «Оқытудың жаңа әдістері».

«Цифрлық әлемге қадамдар» компьютерлік және ақпараттық сауаттылық бойынша жобаны іске асыру моделі

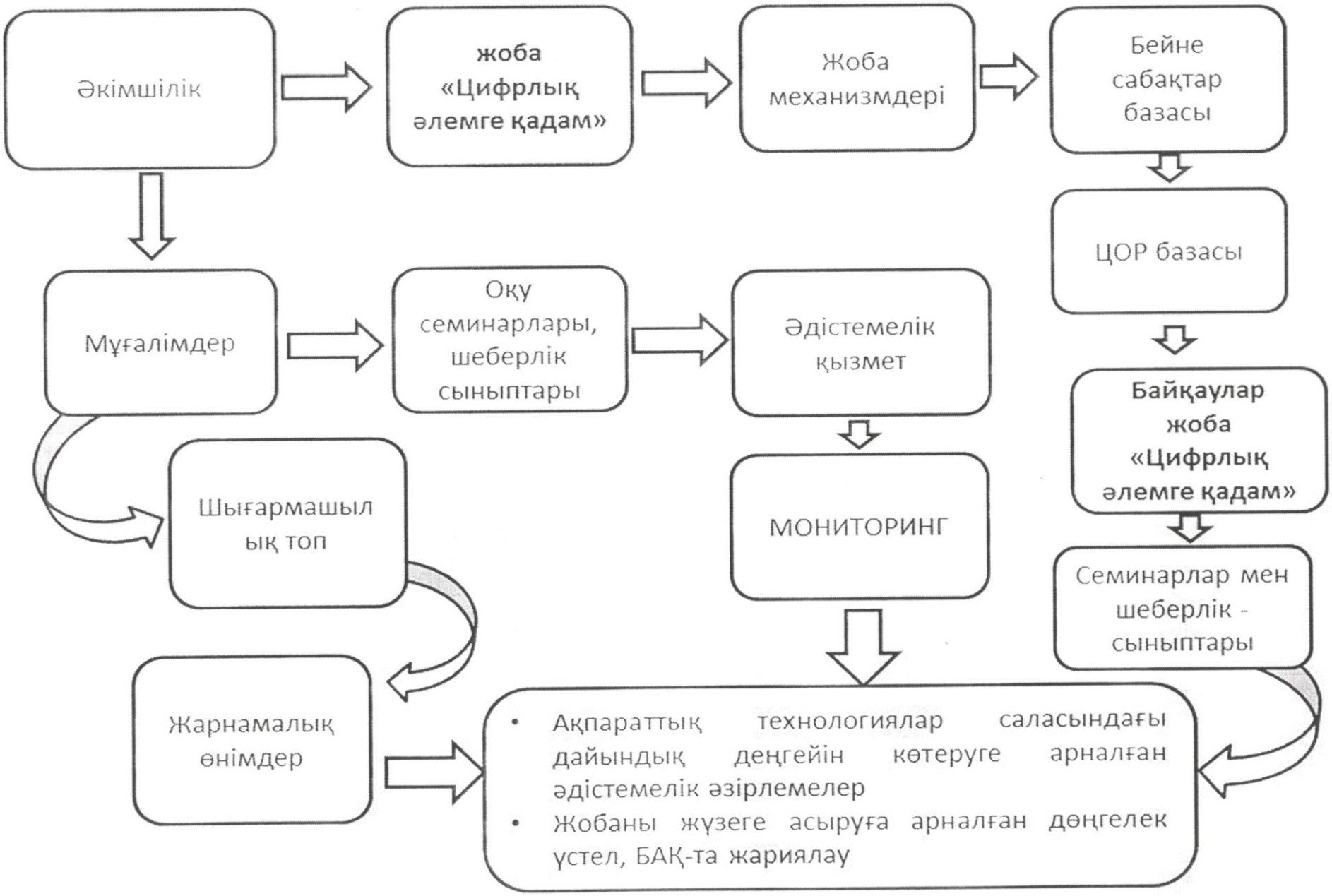

2020-2021 жылдарға арналған «Цифрлық әлемге қадамдар» компьютерлік және ақпараттық сауаттылық бойынша жобаны іске асыру жөніндегі іс - шаралар жоспары

Мерзімдері	Іс-шаралар	Өткізу нысаны	Мақсатты аудитория	Өткізу орны	Жауапты	Есеп нысаны
Қыркүйек	• Жобаға қатысатын мектептердің тізімін анықтау. • Жобаны іске асыру бойынша «Қарағанды облысында ББД ОӘО» шығармашылық топ құру		Жұмыс тобы, мектеп педагогтары	ZOOM платформасында ҚО ББД ОӘО базасында	Ж.А. Сартаева	БАҚ-на ақпарат жариялау
Қазан	• Жарнамалық өнімдерді әзірлеу (бейнероликтер, логотиптер, буклеттер, парақшалар және басқалар) • Оқу-әдістемелік оқыту семинарларын дайындау және өткізу					БАҚ-на ақпарат жариялау
Қараша	Семинар: • «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасын жоспарлауда мұғалімдерге кеңес беру көмегін ұйымдастыру. • Жарнамалық өнімдерді әзірлеу (логотип, буклеттер, парақшалар және т.б.). • Диагностикалық құралдарды таңдау. • Оқушылардың ақпараттық технологиялар саласындағы білім деңгейіне диагностика жүргізу.	Семинар	Жоба бойынша жұмыс істейтін педагогтар	ZOOM платформасында ҚО ББД ОӘО базасында	Ж.А. Сартаева	Алынған білімдерге талдау жүргізу БАҚ-на жариялау
Желтоқсан	• 4, 5-8 сынып оқушыларын оқыту бойынша «Цифрлық әлемге қадамдар» жобасының тетіктерін іске асыру • Жобаны іске асырудың әр кезеңіндегі эксперимент нәтижелерін қорытындылау бойынша шығармашылық топтың жұмысы	Семинар	Жоба бойынша жұмыс істейтін педагогтар	ZOOM платформасында ҚО ББД ОӘО базасында	Ж.А. Сартаева	БАҚ-на ақпарат жариялау
Қаңтар	• Облыстың ұйымдары мен мектептерінде «Цифрлық әлемге қадамдар" жобасын тарату.		ҚО ББД ОӘО әдіскерлері	ZOOM платформасында	Ж.А. Сартаева	БАҚ-на ақпарат жариялау

				ҚО ББД ОӘО базасында		
Ақпан	«Цифрлық әлемге қадамдар» жобасын іске асыру бойынша мониторинг әзірлеу, сондай-ақ бастапқы мониторинг нәтижелері негізінде оқу дағдыларын дамыту көрсеткіштерінің жағдайын талдау		ҚО ББД ОӘО әдіскерлері. Жоба бойынша жұмыс істейтін педагогтар	ZOOM платформасында ҚО ББД ОӘО базасында	Ж.А. Сартаева	БАҚ-на ақпарат жариялау
Наурыз	Презентациялар мен суреттер байқауы: • «Менің цифрлық әлемім» • «IT әлемі» • «Менің Қазақстаным» • «Жас инженер» • «Философ, ақын және ағартушы Абай Құнанбайұлы» • «Менің туған өлкем».	Облыстық байқау	5-8 сынып оқушылары БҰ педагогтері	Қашықтан	Ж.А. Сартаева	Грамоталар, БАҚ-на ақпарат жариялау
Сәуір	Шеберлік-сыныбы: «Оқытудың жаңа әдістері»	Шеберлік-сыныбы	Жоба бойынша жұмыс істейтін педагогтар	ZOOM платформасында ҚО ББД ОӘО базасында	Ж.А. Сартаева	Семинарға қатысушылардың материалдарын, рефлексияларын БАҚ-на жариялау
Мамыр	Оқу-әдістемелік оқыту семинарларын дайындау және өткізу	Семинар – практикум	Жоба бойынша жұмыс істейтін педагогтар	ZOOM платформасында ҚО ББД ОӘО базасында	Ж.А. Сартаева	Семинарға қатысушылардың материалдарын, рефлексияларын БАҚ-на жариялау